

Работа с файлове

ls - показва списък с файловете в директорията
ls -al - показва форматиран списък, заедно със скритите файлове и директории
cd директория - влиза в *директория*
cd - влиза в домашната (личната) директория
pwd - показва текущата директория
mkdir директория - създава *директория*
rm файл - изтрива *файл*
rm -r директория - изтрива *директория*
rm -f файл - изтрива *файл* без въпроси
rm -rf дир - изтрива *дир* без въпроси *
cp файл1 файл2 - копира *файл1* във *файл2*
cp -r дир1 дир2 - копира *дир1* в *дир2*; създава *дир2* ако тя не съществува
mv файл1 файл2 - преименува или премества *файл1* във *файл2*. Ако *файл2* е съществуваща директория, премества *файл1* в нея
ln -s файл връзка - създава символична *връзка* към *файл*
touch файл - създава *файл*
cat > файл - пренасочва стандартния вход към *файл*
more файл - показва съдържанието на *файл*
head файл - показва първите 10 реда от *файл*
tail файл - показва последните 10 реда от *файл*
tail -f файл - показва съдържанието на *файл*, докато той нараства, започвайки от последните 10 реда

Управление на процесите

ps - показва активните процеси
top - показва всички стартирани процеси
kill pid - прекъсва процес *id pid*
killall проц - прекъсва процесите с име *проц* *
bg - показва списък със задачи във фонов режим или стопирани; стартира стопирана задача
fg - премества последната задача на преден план
fg n - премества задачата *n* на преден план

Права за достъп до файлове

chmod octal file - променя правата до *file* на *octal*, което е три цифри - по една за потребител, група и всички останали, събирайки:

- 4 - за четене (r)
- 2 - за писане (w)
- 1 - за стартиране (x)

chmod 777 - gwx за всички
chmod 755 - gwx за собственика, gx за групата и за всички

Отдалечен достъп (SSH)

ssh user@host - свързва се с *host* като *user*
ssh -p port user@host - свързва се с *host* на *port*
ssh-copy-id user@host - добавя вашия ключ на *host* за *user*, за да се използва вход без парола

Търсене

grep текст файлове - търси *текст* във *файлове*
grep -r текст дир - търси рекурсивно в *дир*
command | grep текст - търси *текст* в резултата от изпълнението на команда *command*
locate файл - намира всички файлове с име *файл*

Системна информация

date - показва текущата дата и час
cal - показва календара за текущия месец
uptime - от колко време работи машината
w - показва кой е онлайн
whoami - името, с което сте влезли в системата
finger user - показва информация за *user*
uname -a - показва информация за ядрото
cat /proc/cpuinfo - информация за процесора
cat /proc/meminfo - информация за паметта
man команда - пълно описание на *команда*
df - информация за дисковото пространство
du - използваното пространство в текущата дир.
free - информация за използваната памет
whereis app - възможните местоположения на програмата *app*
which app - коя програма *app* ще се стартира

Работа с архиви

tar cf file.tar фалове - създава архив с име *file.tar*, съдържащ *файлове*
tar xf file.tar - разархивира архива *file.tar*
tar czf file.tar.gz files - създава архив с компресия Gzip
tar xzf file.tar.gz - разархивира Gzip архив
tar cjf file.tar.bz2 - създава архив с Bzip2
tar xjf file.tar.bz2 - разархивира Bzip2 архив
gzip file - компресира файл с име *file* и го преименува във *file.gz*
gzip -d file.gz - декомпресира *file.gz* във *file*

Мрежа

ping host - инфо за връзката до *host*
whois domain - дава информация за *domain*
dig domain - дава DNS информация за *domain*
dig -x host - reverse lookup *host*
wget file - изтегля *file*
wget -c file - продължава стопирано изтегляне

Инсталация на приложения

Инсталиране от сорс-код:
./configure
make
make install
dpkg -i pkg.deb - инсталира пакет (Debian, Ubuntu)
rpm -Uvh pkg.rpm - инсталира пакет (RPM)

Бързи клавиши

Ctrl+C - прекъсва текущата команда
Ctrl+Z - стопира текущата команда. За стартиране, използвайте **fg** и **bg**
Ctrl+D - прекъсване на сесията, като **exit**
Ctrl+W - изтрива една дума от текущия ред
Ctrl+U - изтрива целия ред
Ctrl+R - търсене в последните команди
!! - повтаря последната команда
exit - изход от текущата сесия

* използвайте с особено внимание